

POŽIADAVKY NA PREPRAVNÝ PORIADOK

Miloš Poliak¹

Viacerí dopravcovia v cestnej nákladnej doprave nemajú vypracovaný prepravný poriadok a ani nevedia, že takýto dokument existuje. Sú dopravcovia, ktorí považujú prepravný poriadok za doklad výlučne používaný v osobnej doprave. Taktiež na internetových poradách je možné zistiť, že prepravný poriadok je téma, ktorá dopravcov zaujíma. Najčastejšie otázky dispečerov a majiteľov firiem je možné zhrnúť do nasledujúcich okruhov:

- Je prepravný poriadok povinný?
- Čo musí obsahovať prepravný poriadok?
- Kde je možné získať nejaký vzor na vypracovanie prepravného poriadku?

Aby bolo možné zodpovedať tieto otázky, je potrebné najprv vysvetliť, čo je prepravný poriadok. Prepravný poriadok nákladnej cestnej dopravy obsahuje podmienky dopravcu na uzavretie zmluvy o preprave nákladu (vecí) a jej obsah. V prepravnom poriadku dopravca má podrobne rozpracovať ustanovenia predpisov o cestnej doprave a ustanovenia legislatívy upravujúcej uzatváranie prepravnej zmluvy.

Na prepravný poriadok sa priamo odvoláva platná legislatíva. Napr. v prípade, že dopravca vykonáva vnútroštátnu prepravu pre fyzické osoby, je povinný sa riadiť pri uzatváraní zmluvy o preprave Občianskym zákonníkom (zákon č. 40/1964 Zb.). Občiansky zákonník sa na viacerých miestach práve odvoláva na prepravný poriadok dopravcu. Napr. prepravným poriadkom nákladnej dopravy sa má stanoviť určenie náhrady škody, ktorá vznikla z omeškania prepravy. Prepravný poriadok podľa Občianskeho zákonníka musí stanovovať, akým spôsobom môže prepravca dávať nové príkazy počas prepravy a pod.

Povinnosť vypracovať prepravný poriadok stanovuje zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, ktorý medzi povinnosťami dopravcu uvádza na prvom mieste: vykonávať cestnú dopravu podľa prepravného poriadku dopravcu. Zákon o cestnej doprave ďalej uvádza **základný obsah prepravného poriadku**, ktorý by mal obsahovať:

- za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave vecí,
- rozsah prepravnej povinnosti,
- rozsah práv a povinností odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave,
- rozsah zodpovednosti dopravcu pri nedodržaní podmienok prepravy a z toho vyplývajúce nároky odosielateľov a príjemcov vecí, najmä náhrada škody,
- požiadavky na odosielateľov vecí (zásielok).

¹ Doc. Ing. Miloš Poliak, PhD; Katedra cestnej a mestskej dopravy, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline; Univerzitná 1; 010 26 Žilina; tel.: 041/513 3531; Milos.Poliak@fpedas.uniza.sk

Prepravné poriadky sa vyhotovujú podľa vzorového prepravného poriadku, ktorý je uvedený vo vyhláske MDPT SR č. 363/1996 Z. z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave. V prepravnom poriadku nákladnej dopravy musí dopravca upraviť:

- rozsah nákladnej cestnej dopravy, ktorú dopravca vykonáva (vnútroštátna nákladná doprava a medzinárodná nákladná doprava), jej charakter (vozidlové zásielky, kusové zásielky, prekládky) a druhy prepráv, ktoré dopravca vykonáva podľa svojej technickej základne, najmä vozidlového parku (preprava sypkých látok, tekutín, nebezpečných vecí, rýchlo sa kaziacich potravín a pod.),
- vymedzenie podmienok potrebných na uzavretie zmluvy o preprave nákladu (vecí), prípadne inej zmluvy s objednávateľom prepravy, najmä vznik a rozsah prepravnej povinnosti dopravcu,
- postavenie objednávateľa prepravy v nákladnej cestnej doprave, najmä jeho práva a povinnosti pred začatím prepravy (nakládky), prípadne počas prepravy (napríklad pri preprave nebezpečných vecí alebo pri preprave živých zvierat) a pri jej neuskutočnení, nedokončení alebo omeškaní, ako aj postup uplatňovania zodpovednosti za nedodržanie podmienok prepravy,
- vymedzenie vecí, ktoré dopravca vzhľadom na svoju technickú základňu prednostne prepravuje, prípadne, ak to prichádza do úvahy z dôvodu verejného záujmu, okruh objednávateľov prepravy, ktorí majú u dopravcu prednosť na prepravu,
- vymedzenie vecí, ktoré sú u dopravcu vzhľadom na jeho technickú základňu, iné obmedzenie alebo špecializáciu vylúčené z prepravy,
- úprava vzťahu zamestnancov alebo iných zástupcov objednávateľa prepravy a členov osádky nákladného vozidla dopravcu počas nakládky a vykládky, prípadne aj počas prepravy, ak to prichádza do úvahy vzhľadom na druh prepravy,
- podmienky zmeny zmluvy a odstúpenia od zmluvy v nákladnej cestnej doprave a vyrovnania vzájomných záväzkov, ktoré z toho zmluvným stranám vyplývajú,
- pravidlá balenia a označovania tovaru a nakladania s tovarom pri nakládke, počas prepravy a pri jeho odovzdaní prijímateľovi, ako aj postup pri poškodení alebo pri zničení tovaru,
- veci týkajúce sa prepravných listín potrebných v nákladnej cestnej doprave, prípadne v kombinovanej doprave, najmä ich obsahu a manipulácie s nimi vrátane prepravy nebezpečných vecí alebo rýchlo sa kaziacich potravín,
- postup osádky nákladného vozidla alebo iných osôb dopravcu v prípade dopravnej nehody alebo požiaru nákladného auta, poškodenia nákladu alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie osádky nákladného vozidla alebo iných osôb alebo hrozí zničenie alebo poškodenie tovaru, nákladného vozidla, vozovky alebo iných vecí.